

özgürlüğünü istemek, toplumsal yaşamda bireylerin birbirine olan dayanışmacı bağımlılığını yadsımak anlamında kullanılmamaktadır.

Bu Tasarı, toplumsal gerçekliklerden kopuk, toplumsal yaşamda ve çalışma koşullarında son yıllarda artan riskleri görmezden gelmektedir

Bu Tasarı, ülkemizde her yıl daha da özellikle 1980'lerden beri sürdürülen neo-liberal politikaların yol açtığı yeni bireysel ve toplumsal riskleri, değişen yaşam ve çalışma koşullarını görmezlikten geliyor, hatta tetikliyor. Değişen koşullarla birlikte insanların karşı karşıya kaldıkları yeni riskler ve yüklerle baş edebilmeleri için uygun güvence sistemleri geliştirilmek

yerine, tam tersine, neo-liberal sistemin eşitsizlikleri artırıcı rolü benimsenerek neo-liberal politikaların uygulanmasını kolaylaştırmaya yönelik mekanizmalar sunuyor.

1980 sonrası uygulanan neo-liberal politikalar sonucu, toplumun geniş kesimleri için ücretlerin düşmesi, gelirlerin daralması, kayıt dışı çalışmanın artması, iş bulmak amacıyla ailelerin bazı fertlerinin göç etmesi, daha uzun çalışma saatleri, yoksulluk, yalnız yaşayan kadın sayısındaki artış, ailenin tüm fertlerinin geçim mücadelesine katılması, ev içinde ve dışında kadınların emeği ile karşılanan hizmetleri artırmış ve bu artıştan yeni riskler ortaya çıkmıştır (hastalık, iş kazası, erken yaşlanma gibi). Sosyal güvenlik sisteminde ise bu artan risklere karşı bilinçli olarak hiçbir önlem alınmamıştır.

Ayrıca, Sosyal Güvenlik Yasası (tazmin edici) ile İş Yasası'nın (önleyici) birbiriyle uyum içinde ve birbirini tamamlar nitelikte olması gerekir. Oysa, yürürlükteki İş Yasası kayıt dışı çalışma biçimlerini artırır niteliktedir. Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı ise, kayıt dışı çalışma yokmuş gibi bir kabulden hareket etmekte ve bu grubun sosyal güvenlik dışlanmaları sonucunu doğurmaktadır.

Devletin sosyal hizmetleri kısıttığı bir ortamda, çalışma koşullarının ağırlaşması ve ücretlerin düşmesi, devletin sorumluluğunda olan birçok hizmetin kadınların üzerine yıkılmasına neden olmaktadır. Oysa, aile ve toplumsal yaşam içinde diğerlerine bakmakla yükümlü kılınan ve bu emekleri yok sayılan kadınlar, bu Tasarı'da da evin erkekleri tarafından himayeye ve bakılmaya muhtaç bireyler konumunda sunulmaktadır. Aslında, bağımlı olan kadınlar değil, kadın emeğine bağımlı olan devlet, işveren ve erkeklerdir.

SİYASETTE VE İSTİHDAMDA EŞİTLİK İSTİYORUZ

Kadınlar ve erkekler arasındaki eşitliğin yaşama geçirilmesi, gerçek demokrasiye giden sürecin ayrılmaz bir parçasıdır. Cinsler arasındaki eşitlik, kadın ve erkeğin yaşam fırsatlarını eşit kullanmasını ve toplumsal adaletin gerçekleşmesini sağlar.

Bizler, üreten ve değer yaratan yurttaşlarız. Bilgimiz, yeteneklerimiz, sağduyumuz, aklımız, emeğimiz ve yaratıcılığımız toplumsal, kültürel, ekonomik koşulların hızla iyileşmesi ve insanileşmesi için gereklidir. Bu nedenle tüm karar organlarında kadınların yer alması toplumsal barış ve insani gelişme için zorunludur.

Bizler, kuşatılmışlığı, şiddeti, ayrımcılığı derinden yaşayanlarız. İş yerinde ayrımcılığa uğrayan, terfi ve yükselmelerde görmezden gelinenleriz. Fabrikada, tarlada, evde kısaca hayatın her alanında üreten ama siyasette, karar organlarında, istihdamda yok sayılırız.

- Bizler, bedenimize, cinsiyetimize ve sağlığınıza saygı istiyoruz.
- Bizler, çalışan kadınların insan haklarını istiyoruz.
- Bizler, insanca yaşam ve eşit koşullarda çalışmak istiyoruz.
- Bizler, güvence istiyoruz, koruma istiyoruz ve hak kayıplarına uğramak istemiyoruz.

Bütün bunları değiştirmek ellerimizde...

Yeter ki;

Önce kendi içimizdeki duvarları yıkmaya başlayalım,

Yeter ki;

Yaşamın her alanında karşılaştığımız eşitsizliklerin kaynağını sorgulayarak öğrenelim,

Yeter ki;

Diğer kadın emekçilerle birlikte savaşa, yoksulluğa, ayrımcılığa ve sömürüye karşı sendikamızda birleşerek mücadele edelim,

Ve yeter ki;

Başka bir dünya yaratmayı isteyelim.

İşte o zaman;

“Gelecek ellerimizde yükselecektir”.

YAŞASIN 8 MART

ÜYE OLALIM, ÜYE YAPALIM

BES Büro Emekçileri Sendikası - Özel Sayı - 61 01 Mart 2008
Sahibi Sendika Adına Mustafa Çınar Genel Başkan • Yazı İşleri Müdürü • Elveda Demirel Genel
Basın Yayın Halkla İlişkiler Sosyal ve Dış İlişkiler Sekreteri • Yönetim Yeri: Meşrutiyet
Caddesi No. 31/4 - Kızılay - Ankara
Tel 0.312 425 63 79 - 425 65 06 - 425 62 08 - 425 63 21 - 425 61 82 • Web:
www.bes.org.tr • e-mail: bes@bes.org.tr
Baskı Mattek Matbaacılık Basım Yayın Tanıtım • Tic. San. Ltd. Şti. G.M.K. Bulvarı 83 / 23 - 32 Maltepe
/ Ankara • Tel: 0.312 229 15 02 pbx • e-mail: mattekmatbaa@yahoo.com

BES

8 MART

2008

Barış sınımsız kenetlenmiş

elleridir insanların

sıcacık bir ekmektir o

masası üstünde dünyanın.

Barış, bir annenin gülümseyişinden

başka birşey değildir.

Y. Ritros

**ÖRGÜTLÜ TOPLUM
ONURLU YAŞAM İÇİN
HAYDİ KADINLAR
MÜCADELEYE**

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ!

8 Mart 1857 Newyork

Kadınların ucuz işgücü olarak görüldüğü, çalışma saatlerinin sınırsız olduğu ve kölece çalışma koşullarının dayatıldığı bir dönemde, binlerce doküman işçisi kadınlar greve çıkarlar. Talepleri; 8 saatlik iş günü, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, eşit işe eşit ücrettir.

İşveren, sendikaların ve diğer işçilerin greve giden kadın tekstil

işçileriyle dayanışmasını önlemek için fabrikanın kapılarına kilit vurdurur. Fabrikanın kapıları kilitli iken yangın çıkar. Çıkan yangında 129 kadın işçi yanarak yaşamlarını yitirirler.

1910 yılında II. Enternasyonalin toplantısında, Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak ilan edilen 8 Mart, o tarihten beri emekçi kadınların cinsel ve sınıfsal sömürüye karşı mücadele günü olarak kutlanıyor.

Hem işte hem evde günde iki vardiya çalışmak zorunda kalan kadınlar için eşitlik ve özgürlük bugün her zamankinden daha fazla yakıcı talepler durumunda. Biz kadınların daha kısa çalışma süresi, daha iyi iş koşulları, eşit işe eşit ücret taleplerimiz bugün de geçerliliğini koruyor.

151 yıl önce kadınların hayatları pahasına kazandıkları kazanımlar dünyada ve ülkemizde siyasi iktidarların çeşitli saldırılarıyla ortadan kaldırılmaya çalışılıyor.

Uzun zamandan beri siyasi iktidarlar uluslararası sermayenin ihtiyaçları ve talepleri doğrultusunda devleti küçültme adına kamusal alanın tasfiyesine yönelik hareket ederek yasalar çıkarmaya çalışmaktadırlar. Son AKP hükümetiyle bu yasaların çıkması daha da hız kazanmıştır.

Şu anda TBMM'nde emekçilere rağmen görüşülmekte olan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası, toplumun %70'inin geleceğini karartırken, kadınları daha da fazla mağdur edecek maddeler içermektedir.

SOSYAL GÜVENLİK REFORMU YASA TASARISI KADINLARA NASIL BİR "GÜVEN(SİZ)LİK" SUNUYOR

Halen TBMM'nde görüşülmekte olan Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı, Türkiye'de yasa koyucuların kadınlara bakış açısını göstermek açısından çok önemli bir belge niteliğindedir.

Yasalar, sadece günümüz toplum yaşamını düzenlemekle kalmaz, aynı zamanda toplumun geleceğe doğru hangi mecralarda evrileceğinin koşullarını da hazırlar. Bu nedenle, yasa değişiklikleri aynı zamanda yasa koyucunun biz gelecekte nasıl bir yaşam öngördüğünü anlatır.

Bu Tasarı, başta kadınlar olmak üzere nüfusun önemli bir bölümünü sosyal güvenlik dışına itmektedir

Bir sosyal güvenlik sisteminde beklenen, toplumsal yaşamda varolan eşitsizlikleri görerek ve devletin adil ve eşitlikçi dağıtım rolünü kullanarak, ülkedeki tüm yurttaşlara insan onuruna yaraşır bir yaşlılık ve analık dönemi, kaza, hastalık ve engellilik

koşullarında gelir ve bakım güvencesi ve ölüm durumunda arkada bıraktıklarına gelir güvencesi tesis etmesidir. Ülkemizde zaten sınırlı ve yetersiz olan sosyal güvenliğin, bu Yasa Tasarısı ile hem kapsadığı nüfus hem de sunulan hizmetler açısından geriye gittiğini görüyoruz. Devletin yeniden dağıtıcı rolü gittikçe artan oranda, belirli gruplara ve sadece geçici dönemler için verilen yardımlara dönüşerek dar bir alana sıkıştırılmaktadır. Oysa, daha özgürlükçü ve eşitlikçi bir topluma doğru evrilmenin önemli koşullarından biri, insanların erişebildiği sosyal haklar kümesini genişletmektir.

Bu Tasarı, sadece sosyal haklar kümesini daraltmakla kalmamakta, iddia edilenin tam tersine, nüfusun birçok kesimi dışlanmaktadır. Toplumun tüm fertlerini, yurttaşlık konumlarından kaynaklanan bir hak olarak sistemin içine dahil etmek yerine, esas öznesi olarak, çalışan ve prim ödeyen, yani kayıtlı çalışanları seçmiştir. Bunun da ötesinde, kapsam içine alınan, yani prim ödeyen nüfusun önemli bir bölümü de sadece kâğıt üzerinde sigortalı durumdadır. Bu kişiler, ya dayatılan koşulları tutturamadığı ya da istenen katkı payını ödemeye güçleri yetmediği için birçok alanda sosyal güvenlik korumasından yoksun kalacaklardır. Yeni Tasarı, bazı haklar sadece kâğıt üstünde kalsın, kimse tarafından kullanılmasın diye hazırlanmış gibidir. Sosyal güvenlik dışlanan grupların başında kadınlar gelmektedir.

Ev kadınları ve sigortasız çalıştırılan kadınlar (yani sosyal güvenlik primi ödenmeyen kadınlar), sosyal güvenlik açısından, eşlerine ve babalarına (eğer sigortalıysalar) bağımlı kılınmıştır. Bu uygulamanın ardında yatan bakış açısının iki önemli yönü vardır. İlk olarak, bu tasarı, kadınların emek verdikleri bakım hizmetlerini yok saymaktadır. Kadınlar, gelir getirici bir işte çalışsınlar ya da çalışmasınlar, sigortalı olsunlar ya da olmasınlar, bu sistem tüm kadınların bakım hizmetlerine harcadıkları emeği yok saymaktadır. Oysa, bu hizmetlerin büyük çoğunluğu kamunun, işverenin ve erkeklerin yapması gereken ama yapmadığı işlerdir. İkinci olarak, ev içinde ya da dışında ücret ve gelir karşılığı çalışan birçok kadını sosyal güvenlik sisteminin dışına itiyor. Örneğin, ev hizmetlerinde çalışan (temizlikçi) kadınlar, tarımda geçici (mevsimlik) işçiler, geliri asgari ücretin altında olup gelir vergisinden muaf olan küçük üreticiler, esnaflar, ev eksenli çalışanlar ve ücretsiz aile işçilerinin emekleri yok sayılmaktadır. Tasarı, bir lütuf gibi, bu grupların sosyal güvenlik sistemine, kendi

isteklerine bağlı olarak, dahil olabileceklerini söylemekte, her türlü caydırıcılık mekanizmasını kurguladıktan sonra, dışlayıcı niteliğini gizleyebilmek için, isteğe bağlı sigortalılığı ileri sürmektedir.

Bu Tasarı, toplumda kadınlar ve erkekler arasındaki varolan eşitsizlikleri derinleştirmeye ve artırmaya yöneliktir.

Bu Tasarı, kişiler arasındaki farklılıkları ve eşitsizlikleri büyük ölçüde görmezden gelmektedir. Oysa, bu konudaki Anayasa Mahkemesi kararı şöyle demektedir: "Farklı durumda olanlara, yani eşit olmayanlara, farklı kurallar uygulanması, yani eşit olanların eşitsizliği eşitlik ilkesine aykırılık oluşturamaz" (E.1988/7, K.1988/27, K.T. 27.9.1988, AMKD, Sayı:24, s.421). Eşit olmayanlara eşitmiş gibi davranılması toplumdaki eşitsizliklerin büyümesine yol açacaktır. Bu tasarı, farklılıkların tanınıp, eşitlik pratiklerinin içine yerleştirildiği bir sistemden uzaktır. Kadınlar/erkekler, düşük gelirliler/yüksek gelirliler, çalışmaya çok erken yaşta başlayanlar/üniversiteyi bitirdikten sonra başlayanlar gibi birçok farklılık ve eşitsizlik bu tasarıda önemli ölçüde yok sayılmaktadır.

Aynı zamanda, bu tasarı, kadınları özgürleştirici değil, tam tersine üstlerindeki sosyal kontrolü artırıcı bir rol oynayacaktır. Kadın ve erkekler arasında varolan eşitsizlikleri doğalmış gibi sunarak kadınların erkeklere olan bağımlılığını daha da artırmaktadır.

Bu bakış açısı, belli bir yaşa geldiklerinde kadınların evlenmelerini ve evlilik içinde kalmalarını öngörmektedir. Kadınların bağımlı kılındığı bir sigortalı erkeğin ölmesi durumunda ise, sosyal güvenlik sistemi kadınlara ölüm aylığı ödemektedir. Ancak, sistem bu rolünü de çok uzun süre sürdürmek istememekte, o nedenle, kocası ölen kadınlara tekrar evlendikleri durumda evlenme ödeneği vererek tekrar bir erkeğin himayesine geçmeleri teşvik etmektedir. Oysa, evliliği ve aileyi bu denli vazgeçilmez sayan devletin kendi topladığı istatistikler kadınların aile içinde yaşadığı eşitsizlikleri ve şiddeti açık bir şekilde sergiliyor. Vatandaşını, yaşam içinde karşılaşılabilecek risklerden korumayı vaat eden bir sosyal güvenlik sisteminin kadınların aile içinde kalmalarının mümkün olmadığı durumlar için bir sosyal güvenlik hakkı geliştirmesi beklenirdi. Bu konuları gündemine bile

almamış olması, bu yasa tasarısının siyasi iktidarın gözünde kadınların konumunu açık bir biçimde sergilemektedir.

Kadınların erkeklere bağımlı olmadığı özgürlükçü bir toplum tahayyülünden, "her koyunun kendi bacağından asıldığı", dayanışmanın olmadığı bir bireyselleşme anlamı çıkarılmamalıdır. Toplumsal yaşamda bireylerin birbirine bağımlı olmalarını zayıf olarak algılamıyoruz. Sadece, dayanışmacı bağımlılık ile ezme/ezilme ilişkisine dayalı bağımlılık arasında çok önemli bir fark olduğunu vurguluyoruz. Başka bir deyişle, kadınların

